

ISSN 1999-4214 (print)

ISSN 2957-5095 (online)

ЕУРАЗИЯ ГУМАНИТАРЛЫҚ ИНСТИТУТЫНЫҢ

ХАБАРШЫСЫ

ВЕСТНИК

ЕВРАЗИЙСКОГО
ГУМАНИТАРНОГО
ИНСТИТУТА

BULLETIN

OF THE EURASIAN
HUMANITIES
INSTITUTE

№1/2026

Жылына 4 рет шығады
2001 ж. шыға бастаған

Выходит 4 раза в год
Начал издаваться с 2001 г.

Published 4 times a year
Began to be published in 2001

Астана, 2026

Бас редактор **Дауренбекова Л.Н.**
А.Қ. Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институтының доценті,
филология ғылымдарының кандидаты
Жауапты редактор **Алимбаев А.Е.**
А.Қ. Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институтының доценті,
философия докторы (PhD)

Редакция алқасы

Аймұхамбет Ж.Ә.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, Астана, Қазақстан
Ақтаева К.	филология ғылымдарының докторы, профессор, А. Мицкевич атындағы Польша университеті, Познань, Польша.
Әбсадық А.А.	филология ғылымдарының докторы, профессор, А. Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, Қостанай, Қазақстан
Аасланд Е.	философия докторы (PhD), профессор
Бредихин С.Н.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Солтүстік Кавказ федералды университеті, Ставрополь, РФ
Гайнуллина Ф.А.	филология ғылымдарының кандидаты, доцент Ә. Бөкейхан атындағы университеті, Семей, Қазақстан
Ермекова Т.Н.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті, Алматы, Қазақстан
Есиркепова К.Қ.	филология ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, А. Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, Қостанай, Қазақстан
Жүсіпов Н.Қ.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Торайғыров университеті, Павлодар, Қазақстан
Каранфил Г.	философия докторы (PhD), профессор, Комрат мемлекеттік университеті, Кишинев, Молдова
Курбанова М.М.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Алишер Навои атындағы Ташкент мемлекеттік өзбек тілі мен әдебиеті университеті, Ташкент, Өзбекстан
Қамзабекұлы Д.	ҚР ҰҒА академигі, филология ғылымдарының докторы, профессор, Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, Астана, Қазақстан
Құрысжан Л.Ә.	филология ғылымдарының кандидаты, профессор, Ханкук шетелтану университеті, Сеул, Оңтүстік Корея
Онер М.	философия докторы (PhD), профессор, Эгей университеті, Измир, Туркия
Олдфилд А.	Философия докторы (PhD), профессор, Каролина Университеті Каролина, АҚШ
Пименова М.В.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Шет ел тілдері институты, Санкт-Петербург, РФ
Сайфулина Ф.С.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Қазан федералды университеті, Қазан, Татарстан, РФ
Сенмез О.Ф.	философия докторы (PhD), профессор, Токат Газиосманпаша университеті, Токат, Түркия

Редакцияның мекенжайы: 010009, Астана қ., Жұмабаев даңғ., 4
Телефон/факс: (7172) 561 933; e-mail: eagi.vestnik@gmail.com, сайт: ojs.egi.kz

Еуразия гуманитарлық институтының Хабаршысы.

Меншіктенуші: «А.Қ. Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты»

Қазақстан Республикасы Ақпарат және қоғамдық даму министрлігі Ақпарат комитетінде қайта есепке қойылды. Тіркеу № KZ92VPY00046970 17.03.2022

Басуға 27.03.2026 ж. қол қойылды. Пішімі 60*84 1\8. Қағаз офсеттік Көлемі. БТ.

Таралымы 200 дана. Бағасы келісім бойынша. Тапсырыс № 89

«Ақтаев У.Е.» баспасында басылып шықты

© А.Қ. Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты

Главный редактор **Дауренбекова Л.Н.**
Кандидат филологических наук, доцент Евразийского гуманитарного института имени
А.К. Кусаинова
Ответственный редактор **Алимбаев А.Е.**
Доктор философии (PhD), доцент Евразийского гуманитарного института имени
А.К. Кусаинова

Редакционная коллегия

Аймухамбет Ж.А.	доктор филологических наук, профессор, ЕНУ имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан
Актаева К.	доктор филологических наук, профессор, университет имени Адама Мицкевича, Познань, Польша.
Абсадық А.А.	доктор филологических наук, профессор, Костанайский региональный университет имени А.Байтурсынова, Костанай, Казахстан
Аасланд Е.	доктор философии (PhD), профессор
Бредихин С.Н.	доктор филологических наук, профессор, Северо-Кавказский федеральный университет, Ставрополь, РФ
Гайнуллина Ф.А.	кандидат филологических наук, доцент университет имени А. Бокейхана, Семей, Казахстан
Ермекова Т.Н.	доктор филологических наук, профессор, Казахский национальный женский педагогический университет, Алматы, Казахстан
Есиркепова К.К.	кандидат филологических наук, профессор, Костанайский региональный университет имени А. Байтурсынова, Костанай, Казахстан
Жусипов Н.К.	доктор филологических наук, профессор, Торайгыров университет, Павлодар, Казахстан
Каранфил Г.	доктор философии (PhD), профессор, Комратский государственный университет, Кишинев, Молдова
Курбанова М.М.	доктор филологических наук, профессор, Ташкентский государственный университет узбекского языка и литературы им. Алишера Навои, Ташкент, Узбекистан
Камзабекулы Д.	академик НАН РК, доктор филологических наук, профессор, ЕНУ имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан
Курсыжан Л.А.	кандидат филологических наук, профессор, Университет иностранных языков Ханкук, Сеул, Южная Корея
Онер М.	доктор философии (PhD), профессор, Эгейский университет, Измир, Турция
Олдфилд А.	доктор философии (PhD), профессор, Университет Каролины Каролина, США
Пименова М.В.	доктор филологических наук, профессор, Институт иностранных языков, Санкт-Петербург, РФ
Сайфулина Ф.С.	доктор филологических наук, профессор, Казанский федеральный университет, Казань, Татарстан, РФ
Сенмез О.Ф.	доктор философии (PhD), профессор, Университет Токат Газиосманпаша, Токат, Турция

Адрес редакции: 010009, г. Астана., пр. Жумабаева, 4
Телефон/факс: (7172) 561 933; e-mail: eagi.vestnik@gmail.com, сайт: ojs.egi.kz

Вестник Евразийского гуманитарного института.
Собственник: «Евразийский гуманитарный институт имени А.К. Кусаинова».
Министерством информации и общественного развития Республики Казахстан Комитет информации постановлено на переучет № KZ92VPY00046970 17.03.2022
Подписано в печать 27.03.2026 г. Формат 60*84 1\8. Бум. типогр.
Тираж 200. Цена согласовано. Заказ № 89
Напечатано в издательстве «У.Е. Актаева»

©Евразийский гуманитарный институт имени А.К. Кусаинова

Chief Editor **Daurenbekova L.N.**

Candidate of Philological Science, Associate Professor of the A.K. Kussayinov Eurasian Humanities Institute

Editor-in-Chief **Alimbayev A.E.**

Doctor of Philosophy (PhD), Associate Professor of the A.K. Kussayinov Eurasian Humanities Institute

Editorial Board

Aimuhambet Zh.A.	Doctor of Philological Sciences, Professor, L.N. Gumilyov ENU, Astana, Kazakhstan
Aktayeva K.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Poznan Adam Mitskevich University, Poznan, Poland
Absadyk A.A.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Kostanay Regional University named after A.Baitursynov, Kostanay, Kazakhstan
Aasland E.	
Bredikhin S.N.	Doctor of Philological Sciences, Professor, North-Caucasus Federal University, Stavropol, RF
Гайнуллина Ф.А.	Candidate of Philological Sciences, Associate Professor Alikhan Bokeikhan University, Semey, Kazakhstan
Yermekova T.N.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Kaz. National Women's Pedagogical University. Almaty, Kazakhstan
Yesirkepova K.K.	Candidate of Philological Sciences, Professor, Kostanay Regional University named after A.Baitursynov, Kostanay, Kazakhstan
Zhusipov N.K.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Toraighyrov University, Pavlodar, Kazakhstan
Karanfil G.	Doctor of Philological (PhD), Professor, Komrat Devlet Univerditesi, Kishinev, Moldova
Kurbanova M.M.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Tashkent State University of the Uzbek Language and Literature named after Alisher Navoyi, Tashkent, Uzbekistan
Kamzabekuly D.	Academician of NAS RK, Doctor of Philological Sciences, Professor, L.N. Gumilyov ENU, Astana, Kazakhstan
Kuryszhn L.A.	Candidate of Philological Sciences, Professor, Hankuk University of Foreign Studies Seoul Korea
Oner M.	Doctor of Philological (PhD), Professor, Aegean University, Izmir, Turkey
Oldfield A.	Doctor of Philological (PhD), Professor, Coastal Carolina University Carolina, USA
Pimenova M.V.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Foreign Languages Institute, St-Petersburg, RF
Seifullina F.S.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Kazan Federal University, Kazan, Tatarstan, RF
Senmez O.F.	(PhD), Professor, Tokat Gaziosmanpasa University, Tokat, Turkey

Editorial address: 010009, Astana., 4, Prospect Zhumabayev

Tel/Fax: (7172) 561 933; e-mail: eagi.vestnik@gmail.com, сайт: ojs.egi.kz

Bulletin of the Eurasian Humanities Institute.

Owner: «A.K. Kussayinov Eurasian Humanities Institute».

The Ministry of Information and Public Development of the Republic of Kazakhstan Information Committee decided to re-register No. KZ92VPY00046970 17.03.2022

Signed for printing 27.03.2026 Format 60 * 84 1 \ 8. Paper. Printing house

Circulation 200. Price agreed. Order No. 89

Printed in the publishing house of «U.E. Aktaev»

МАЗМҰНЫ — СОДЕРЖАНИЕ — CONTENTS

ТІЛ БІЛІМІ – ЯЗЫКОЗНАНИЕ – LINGUISTICS

АКМАГАМБЕТОВА Б.Е., САРСЕКЕ Г.Ә., ШАХИН И.	Сұхбат дискурсындағы коммуникативті стратегия мен тактика: қолданыс ерекшеліктері	7
БЕРГІБАЕВА Д.Қ., КЕНЖЕҒАЛИЕВ С.А., СЕРДАЛИНА С.К.	Ділдік лексикон және қостілділік	22
DOSZHAN Z.A., YERSULTANOVA G.T., KNASSANOVA M.T.	Lexicalising myth and cultural memory: a comparative study of kazakh and english mythologemes	31
ЕСКЕЕВА М.Қ., РАЙНБЕКОВА Г.С.	Түркі халықтарының тұрмыстық лексикасы: тарихи және мәдени аспектілері	40
ЖЫЛКЫБАЕВА М.С., САПАРБАЙҚЫЗЫ Ш., СПАТАЕВА С.Т.	Қытай және басқа да шығыс дереккөздеріндегі көне түркі қала атауларында кездесетін -кент/-кет формантының тарихи-лингвистикалық ерекшеліктері	48
ИСКАКОВА Г.Ж., ТЛЕУБЕРДИНА Г.Т., ТАҢСЫҚБАЙ Ә.Қ.	Көркем мәтінді комикс форматына бейімдеудің лингвистикалық негіздері: отандық әдебиетке шолу	57
МАНАПБАЕВА Ж.Ж., АЛПЫСБАЕВА А.Е., ЖУСУПОВА А.У.	Аударма сапасын бағалау тәжірибесі	67
ОСПАНОВА Ф.А., БАЛХИМБЕКОВА П.Ж.	Бизнес терминологиясындағы кірме сөздердің ерекшеліктері	79
SAKYEVA G.O., IBRAIMOVA L.A.	The importance of lexical classification of film discourses in creating a multimedia corpus (based on the film “Alty jasar Alpamys” (“Six-year-old Alpamys”))	90

ӘДЕБИЕТТАНУ – ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ – LITERATURE STUDIES

АБДУЛЛИНА А.Б., СҰЛТАҒАЛИЕВА О.Қ., СЕЙСЕМБАЕВА Ж.А.	Қазіргі қазақ поэзиясындағы ұлттық мінез поэтикасы мен символикасы	98
ALIYEV Y.N., TOIBAZAR A.M., TURDALI T.	The historical figure and the epic hero in kazakh epic poetry (based on the epic of Edige)	108
АЛИМКАНОВА Г.Б., ЖҮСІПОВ Н.Қ.	Ғалым Едіге Тұрсыновтың түркі халықтары фольклоры туралы тұжырымдары	121
ӘЛТАЙ А.Д., ЖӨЛЕЛОВА М.С., ҚИАРЫСТАНОВА Г.Қ.	Қадыр Мырза Әли поэзиясындағы ауыл концептісі және ұлттық болмыс	130
БАКИРОВА Ш.А., БАЙМЫШ Л.Қ.	Ж. Бектұров шығармаларындағы азаттық сарын	140
YERZHANOVA F.M., IBRAEVA ZH.B., MUKANOVA ZH. R.	Reinterpreting the fairy tale: modern trends in kazakhstani children’s literature	151

GALYMZHANOVA Z.T., BAYTANASOVA K.M., KALIYEV A.K.	The narrative structure in S. Seifullin's novel «A hard road, a perilous journey»	162
ИБРАГИМОВА Д.Қ., АСЫЛБЕКҰЛЫ С., ТОҚШЫЛЫҚОВА Г.Б.	Жазушы Сайын Мұратбековтің сыншылық қыры	171
ИХСАН Д.М.	Түркістан мерзімді баспасөзінде ұлттық фольклордың жариялануы мен зерттелуі	181
КЕНЖЕҚОЖАЕВА А.М., ЖУСАНБАЕВА С.Б.	Метапоэтиканың метамәтіндік өлшемдері (А. Құнанбайұлы шығармашылығы негізінде)	192
МАКАТОВА А.А., ӘБСАДЫҚ А.А.	«Абай», «Сана», «Таң» журналдарындағы қазақ фольклор материалдары	202
МҰСТОЯПОВА А.Т., ИБРАИМОВА Ж.Ж., ЖАМАНОВА Ж.Ж.	Джордж Оруэлдің «1984» романындағы псевдокарнавал поэтикасы	211
НҰРБАЕВА А.Н., ТӨЛЕБАЕВА Қ., ДАУРЕНБЕКОВА Л.Н.	Прецеденттік құбылыстардың көркем мәтіндегі қолданысы (Шәкәрім Құдайбердіұлы шығармалары негізінде)	222
НҰРБАНОВА А.Қ.	Мәшһүр Жүсіп Көпейұлы шығармаларындағы білім мен тәрбие құндылықтары	235
СӘРСЕНБАЕВА Ж.Б., ҚҰРМАНБАЙ А.П., ОБАЕВА Г.С.	Айгүл Кемелбаеваның «Мұнара» романындағы әйел бейнесі: архетип және сана трансформациясы	245
СЕЙПУТАНОВА А.Қ., НУРЛАНОВА А.Н.	Ш. Құдайбердіұлының «Түрік, қырғыз-қазақ һәм хандар шежіресіндегі» қазақ рулары туралы мәліметтердің тарихи негізі	257
ХАМИДОВА А.Х., КАНАФИНА М.А., ЖУМСАКБАЕВ А.Т.	Женский иронический детектив как форма социокультурного комментария (на материале романа Дарьи Донцовой «Маникюр для покойника»)	267
ТІЛ ЖӘНЕ ӘДЕБИЕТТІ ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІ – МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ЯЗЫКА И ЛИТЕРАТУРЫ – METHODOLOGY OF TEACHING LANGUAGE AND LITERATURE		
КАЙЫРБАЕВА Ж.К., РАХМЕТОВА Р.С.	Оқушылардың сөзсаптамын тілдесім әрекеті негізінде дамытудың педагогика-психологиялық аспектісі	275
KOILYBAYEVA R.K., KUSMANOVA K.A.	Formation of family values in children on the basis of family discourse	388
МАЖИЕВА Н.А., БАЛТАБАЕВА Н.С., А.БЕРКЕНОВА Р.	ЖОО-да қазақ эпостарды жобалық әдістеме арқылы оқыту	299
ОРАЗ А.Н., МАЛИКОВ Қ.Т., РАМАЗАНОВА Г.Х.,	Қазақ тілін оқытуда корпусстық тәсілдердің лексикалық дағдыларды қалыптастыруға ықпалы	309
ТЕЛГОЖАЕВА Қ.С., ОДАНОВА С.А., ЖАЙЛАУБАЕВА М.Қ.	Ұлттық-мәдени код негізіндегі виртуалды жиі жүйесі: тіл үйренушілердің икемді дағды күздіреттілігін қалыптастыру	334
ТОҒЫЗБАЙ Н.Б., ЕРСУЛТАНОВА Г.С., ЖУМАХАНОВА Н.Н.	ҚАЗТЕСТ жүйесіндегі өнімді сөйлеу әрекеттерінің ерекшеліктері	346

*Z.T. GALYMZHANOVA¹

K.M. BAYTANASOVA²

A.K.KALIYEV³

L.N.Gumilyov Eurasian National University Astana, Kazakhstan^{1,2}
Ybyray Altynsarin Arkalyk Pedagogical University, Arkalyk, Kazakhstan³
(e-mail: zaure.galymzhanova@mail.ru¹, k.baitanasova@mail.ru²,
ajbek.nurbek@mail.ru³)

THE NARRATIVE STRUCTURE IN S. SEIFULLIN'S NOVEL "A HARD ROAD, A PERILOUS JOURNEY"

Annotation. This article theoretically differentiates the concept of narrative, which defines the narrative nature of works of art, analyzes the features of the narrative structure using the example of memoir prose in Kazakh literature, in particular, in the memoir novel by S. Seifullin "A Hard Road, A Perilous Journey". Such elements of narrative as classical structure, the concept of narrator, levels of narration and time system are considered, as well as the role of a limited narrator in the work, methods of monologue, flashback, author's position and the connection of subjective narration are revealed. This analysis determines the nature of the memoir genre, that is, the specifics of the intertwining of the tarhic Tale and the artistic narrative. The article also provides a comparative analysis of S. Mukanov's work "The School of Life", showing the similarities and peculiarities of narrative approaches in both works.

The research is based on the works of scientists dealing with the narrative problem of Kazakh literary criticism, demonstrating the relationship between theory and practice. The interrelation of narratology and the genre of memoirs is ranked, the narrative approaches of the memoirist are analyzed. The work reveals narrative approaches, the author's subjective approach and artistic solution to public manifestations, and the picturesque nature of the historical period. The author's manner of narration in a memoir novel, the transformation of personalities into literary images, the assessment of historical events of that period, the influence of narrative on mood, place and structural specificity of the novel in literature, retrospect, chronological system is also studied. The interrelation of narratology and the genre of memoirs is ranked, the narrative approaches of the memoirist are analyzed.

The interrelation of narratology and the genre of memoirs is ranked, the narrative approaches of the memoirist are analyzed. The work reveals narrative approaches, the author's subjective approach and artistic solution to public manifestations, and the picturesque nature of the historical period. The author's manner of narration in a memoir novel, the transformation of personalities into literary images, the assessment of historical events of that period, the influence of narrative on mood, place and structural specificity of the novel in literature, retrospect, chronological system is also studied.

Keywords: memoir novel, narratology, narrative, accuracy of data, narrator, historical event, method of narration, focalization, artistic image

Introduction. Narratology is a theoretical field that studies narrative strategies and approaches. In addition to the characteristics inherent in traditional models of epic genres, it

also examines structural features of literary works, particularly as developed in Western literary criticism.

The concept of narratology emerged in the 1960s on the basis of the works of representatives of the Russian Formalist School. Among the key figures of this tradition are V. Propp, M. Bakhtin, V. Voloshinov, Yu. Lotman and B. Uspensky, who incorporated narratological theory into literary studies and made significant scholarly contributions. The names of scholars such as P. Picker, H. White, and W. Schmid are also often mentioned among the leading theorists of the field.

Today, the scope of narratology is continuously expanding, acquiring new dimensions. It has become one of the central concepts of modern literary criticism. Studying the narrative system in Kazakh literature allows us to trace the development of national artistic thought. Narrative in a literary text contributes both to the structure and to the progression of the plot. In modern prose, the *categories of author, narrator, and hero* are examined in their interrelation, with their functions and essence revealed in the context of the text.

A narrative is essentially a way of telling a story. If a person recounts his or her own life, it constitutes a personal narrative; when an author recounts events in a literary work – choosing their sequence, perspective, and the characters through whom they are conveyed – this forms an artistic narrative. The author is a real person, the creator of the work. The *narrator* is the voice or figure within the text who tells the story, an image constructed by the author.

In literary studies, the concept of narrative holds significant importance and has been extensively explored in both Russian and Kazakh criticism, particularly in relation to narrative structure and methods of storytelling. Narrative structure is especially crucial in memoir novels, as the author assumes the role of narrator, recounting historical or public events through the lens of personal experience.

The aim of this study is to analyze the narrative structure in S. Seifullin's novel "A Hard Road, A Perilous Journey", to identify the functions of the limited narrator, to examine the methods of narration and organizational features of the plot, and to highlight the specificities of the memoir genre by comparing it with S. Mukanov's novel "The School of Life".

Methodology and research methods. The primary object of this research is S. Seifullin's memoir novel "A Hard Road, A Perilous Journey". Additional sources include the works of Kazakh literary scholars who have studied Kazakh literature and the memoir genre, such as Z. Kabdolov, T. Esembekov, A. Isimakova, and N. Akish. Historical documents and studies related to political events in Kazakhstan at the beginning of the twentieth century are also taken into account.

The narrative method is applied to analyze the structure of the novel, its chronological sequence, the role of the author-narrator, and elements of retrospection. The artistic and stylistic analysis focuses on the poetic aspects of the narrative and the use of figurative language. The historical-comparative method is employed to examine the historical authenticity of the events described, to compare artistic and historical dimensions, and to determine Seifullin's evaluation of those events.

Discussion and observations. Narratology is a distinct branch of literary studies concerned with modes of narration, the structure of stories, the relationship between narrator and character, and the representation of time and space. Although the study of narrativity in Kazakh scholarship is still in formation, recent years have seen growing attention to narrative structures. Each national literature has approached narrative in its own way, reflecting linguistic, cultural, and theoretical traditions.

In Kazakh literary criticism, A. Baitursynov played a pioneering role by introducing systematic terminology for literary genres in the 1920s. He offered the alternative term *auyez* for "narrative," emphasizing the act of recounting events in time and space [1, 90].

Later scholars such as T. Esembekov noted the importance of ordering narrative components, plot events, and artistic details in shaping narrative composition and enhancing the aesthetic significance of the text [2, 134].

A. Isimakova further situated Kazakh criticism within global literary theory, noting that narratology – alongside neo-rhetoric and intertextual theory – developed out of Russian formalist thought, beginning with V. Propp's *Morphology of the Folktale* (1928) and later expanded by A. J. Greimas and others [3, 319].

From the early 21st century, concepts such as narrative poetics, the author's position, narrator typology, and narrative structure became integral to Kazakh literary analysis. Scholars including Z.Akhmetov, R.Nurgali, Sh.Eleukenov, T.Esembekov, and B.Maitanov emphasized the national tradition of narration, the balance between author and character, and the unity of form and content.

In narratology, the defining feature of narrative texts is the mediating role of the narrator between the author and the events described. A narrative differs from description by structuring events temporally and causally [4].

The concept of narrative has since been adopted in multiple disciplines – sociology, philosophy, psychology, cultural studies, even medicine and journalism – yet its literary dimension remains central. V. Schmid (2003) identified three key aspects of narrative structure:

1. Narrative role – the narrator may appear as participant, witness, or detached voice, at times merging with the figure of the author.

2. Point of view – the narrator's perspective is not always identical to the author's, but often complements or diverges from it.

3. Linguistic character – narration may adopt a first-person, evaluative stance, or remain neutral and impersonal [5, 89].

Memoir novels occupy a special place within narrative studies. They combine factual accuracy with artistic interpretation, blending personal recollection with literary form. Unlike historical prose, memoirs necessarily foreground the author as a first-person narrator. This duality allows memoirs to function both as documentary testimony and as works of art. Their retrospective nature increases the value of memoir data, while also reinforcing the interplay of historical truth and the author's subjective position.

Thus, the narrative structure of memoirs reflects a triadic function: the memoirist testifies through factual data, transforms individuals into literary figures, and interprets events from a consistent personal perspective. This structure intensifies the realism of the work while maintaining its literary character. The genre's rarity in Kazakh literature makes it especially significant, as it reveals how historical reality and artistic expression converge in works such as Seifullin's *"A Hard Road, A Perilous Journey"*.

In theory, the conclusions of V.Ya.Propp on the system of event functions, the narrative structure proposed by V. Schmidt, and T. Esembekov's research on the narrative system in Kazakh prose can serve as a methodological basis for the analysis of S. Seifullin's novel. For instance, the exposition of the work is revealed in the author's arrest, the rising tension is reflected in the prison episodes, the climax in his release and involvement in the political struggle, while the denouement lies in the formation of his ideological stance. Thus, the memoir novel *"A Narrow Road, A Perilous Journey"* can be examined as a complex narrative structure where historical events and the author's personal consciousness intertwine.

Memoir literature as a genre is widespread, as it conveys both historical events and the author's personal experiences, either in an artistic or factual form. In Kazakh literature, one of the notable works of this genre is Saken Seifullin's *"A Narrow Road, A Perilous Journey"*. In this novel, the author subjectively presents to the reader authentic narratives of his time, describing the turbulent periods he himself experienced. The scholar B. Maitanov characterized this novel as "predominantly panoramic, aiming to preserve episodic characters in the reader's memory as highlights of a particular time and society, thereby creating a broad narrative scope through descriptive elements" [7, 159].

The distinctiveness of literary memoirs lies in the complexity of their textual composition, especially in the interplay of narration, description, reflection, and fictional fragments. The textual structure demonstrates the duality of memoir prose, which functions simultaneously

as documentary and artistic discourse, thus preserving informational value while becoming an expressive means of poetics. Over time, literary memoiristics has developed diverse forms – memoir-chronicle, memoir-novel, memoir-story, memoir-essay, sketches, miniatures – gradually accumulating “genre experience” and forming a comprehensive system of memoir prose.

Narratology, as a scientific discipline, studies the theory of narrative in its general and particular forms, examining the ways in which different types of narration are constructed and developed. Within narratology, narrative is regarded as the linguistic act of the narrator, whose primary aim is to create an aesthetic effect shaping the artistic world of literature. Poetics, in turn, considers the structural laws of literary texts, including their plot, composition, imagery, spatial-temporal parameters, and linguistic devices. In memoir writing, these artistic means are individualized by the fact that the source material already possesses historical and personal significance. The inherently ambiguous nature of memoirs – both documentary and artistic – defines their unique poetics and requires in-depth scholarly study.

In Seifullin's “A Narrow Road, A Perilous Journey”, there is a close connection between author and narrator, as the story is told in the first person and directly reflects the author's lived experience. The narrative follows the model of a limited narrator, presenting events through the author's own perceptions and emotions. For example, describing his arrest, Seifullin writes: “... We rattled the iron chains and lay huddled on the stone floor. Every day we waited for death. The enemies of the revolution hissed, spraying their venom like snakes. In the stone chest with an iron cage lay the Red Falcons, chained and bound... His brow furrowed, his heart burned...” [8, 313]. Such passages reveal the author's inner turmoil while guiding the reader to the harsh realities of that period.

The novel also employs internal monologue and flashback, which enhance the narrative depth. The author not only recounts the course of events but also reflects on their causes, consequences, and emotional impact. For instance, in describing the fate of the youth who took part in the Uprising, Seifullin conveys both hope and fear. The subjective evaluations of political events openly reflect his own ideological position: “The black plague that suffocates is too heavy. The burden on the neck is unbearable. You have gone to the great front, citizen of the working class! Your back carries the weight of history. The road is narrow and slippery, yet you are obliged to carry the load, even if you perish under it. Endure, endure, bear the heavy load! Pass through the narrow road without falling!” [8, 397].

In terms of narrative style, Saken Seifullin's self-image and the image of the narrator largely overlap. On the one hand, he positions himself as an author describing historical events; on the other, he becomes an active and emotional participant in these very events. This dual-layered perspective adds both complexity and realism to the narrative. However, this should not be taken to imply that all memoir novels follow an identical narrative structure.

A comparison with S. Mukanov's memoir novel “School of Life” highlights important differences. In Seifullin's work, subjectivity, inner reflection, and emotional coloring dominate. The internal focalization is consistently presented through the author's own perspective. The writing style is often journalistic, infused with pathos and expressiveness. By contrast, Mukanov adopts a more objective narrative approach: his novel offers a broad overview of historical data and social processes. Here, internal focalization is limited and at times takes the form of an external, cognitive observer. His style is didactic, realistic, and factual. Thus, while Seifullin's text is marked by a fighting spirit and clear ideological orientation, Mukanov's emphasizes the path of personal development and the formative stages of individual growth. Both works share an autobiographical foundation, yet each is individualized by its historical, political, and cultural context. Together, they represent distinct typological models of memoir narratives in Kazakh literature.

The retrospective mode inherent in the memoir genre is vividly realized in Seifullin's novel. By juxtaposing past events with the present, the author not only reconstructs historical processes but also offers personal interpretation and evaluation. This method intertwines individual experience with broader history, producing a narrative space that appeals both informatively

and emotionally. Retrospective narration also shapes the novel's structure: events are not presented sequentially but instead unfold according to the internal logic of historical periods, with frequent shifts between past and present. An illustrative passage reads: "...I was very happy that it was easily found quickly. But the fact that I lived in the same apartment with my friend Shaibay Asylbek Seitovich, who was looking for, ruined my plan..." [8, 570]. Here, the return to the past is not a mere chronicle but a means of transmitting the spirit of the time, providing a vivid and comprehensive picture of the political and social atmosphere.

Seifullin's retrospective narration is not confined to documentary precision. It also conveys moral and ideological judgments of social phenomena and actively participates in the formation of historical consciousness and national memory. As he writes: "The past is our grain, our roots, the triumph of our trunk, the most viable thing for us to live in the present moment. Because in it lies who we really are – our being, germinated from who we were. Our face is there, our soul, looking at our own image in the mirror, is created from the same past" [9]. Such reflections reveal the broader philosophical and national significance of the memoir genre.

At the same time, the novel is distinguished by its rich artistic language. Poetic narration, national imagery, and figurative expression permeate the text. For example, in one description of the winter struggle, Seifullin writes: "...Early January. It is the time of winter. The sun is dusty, red-green, and sparkling. The wind is piercing. At Tifu, the spit does not fall to the ground, but freezes into ice. The snow rustles under the feet of passersby. For the first time in the history of the Kazakh people, their endurance in the face of suffering has been preserved..." [8, 404]. The artistic imagery here conveys not only physical hardship but also the spiritual resilience of the people.

From the standpoint of narratology, such features underscore the inseparable link between author and narrator. In literary criticism, the author can be understood simultaneously as creator, storyteller, and narrator. The author-creator shapes the vision and ideological foundation of the work, while the narrator delivers the story to the reader. This complex interrelation emphasizes the dual role of Seifullin as both historical subject and literary artist.

A narrator is the figure who conveys to the reader the actions of events and characters in a literary work, interpreting and transforming them into meaningful images. This function is realized both within the space of the text and beyond its immediate boundaries. The narrator may, at times, recount events he has not directly witnessed, thereby expanding the scope of narration. Since "A Narrow Road, A Perilous Journey" is autobiographical in nature, the roles of author and narrator largely coincide. Nevertheless, there are moments where their distinction becomes evident: the narrator-hero, while actively involved in the storyline, evaluates major historical and social events from his own personal perspective. This duality highlights not only the public image of Saken Seifullin as a prominent revolutionary writer but also his subjective impressions of the era [11].

In Seifullin's novel, the image of the Kazakh national intelligentsia of the early twentieth century is rendered with particular skill. Historical figures are elevated to full-fledged literary characters not merely through factual accuracy but also through artistic interpretation. For instance, describing Alikhan Bokeikhan, the author conveys both his personal charisma and his leadership qualities: "Brothers! Thank you for welcoming me like this, but you must understand: it was not I who gave birth to freedom, but Russian men. If you are truly on the path of freedom, then set aside division, unite, and devote your strength to the people and to knowledge" [8, 107]. In this passage, Alikhan is not only represented as a historical leader but also as an artistically embodied figure whose speech carries symbolic resonance.

Seifullin's own image is also portrayed in a memoiristic manner: "I stood among them. They trusted me. But the burden of this faith was heavy. The path of freedom is a narrow and slippery road. Yet I did not hesitate. I believed we would win". Here, the author positions himself simultaneously as a witness and an active participant, intertwining historical accuracy with artistic expression.

As N. Akish notes, "clarity of detail and the creative adaptation of documents give rise to two types of artistic and documentary prose. In the first, facts are expressed through scenes and episodes shaped by the author, transforming documentary reality into an artistic one. In the second, narration focuses on widely known facts based on various sources" [12, 214]. In this sense, the transformation of historical figures into literary images in Seifullin's "A Narrow Road, A Perilous Journey" represents one of the key achievements of Kazakh artistic memoir literature. The novel goes beyond a simple record of historical events: it animates the personalities involved, turning them into symbolic characters of national struggle. By combining personal reflection with historical commentary, Seifullin deepens the content of his work and conveys the complexity of the revolutionary period with strong emotional impact.

Results. The study revealed that in S. Seifullin's memoir novel "A Narrow Road, A Perilous Journey" the narrator plays a limited homodiegetic role. The author recounts the story directly on his own behalf, intertwining historical events with personal experience. The narrative structure combines chronological narration with internal monologues, dialogues, and detailed descriptions. The novel is not merely a compilation of historical facts but a work of art, skillfully constructed through the artistic methods of authorial narration. From this perspective, "A Narrow Road, A Perilous Journey" serves as an effective model for identifying the structural, stylistic, and ideological features of memoir novels in Kazakh literature.

Conclusion. The narrative structure of S. Seifullin's novel "A Narrow Road, A Perilous Journey" is complex and fully corresponds to the memoir genre. Acting simultaneously as author and narrator, Seifullin employs first-person narration to convey his reflections, attitudes, and ideological stance toward historical events. The novel goes beyond documenting history: it also embodies the author's personal evaluation of his era. Seifullin's narrative style vividly reflects the socio-psychological condition of the people and enables readers to feel the spirit of that time.

This work, which significantly contributed to the development of Kazakh memoir literature, represents a unique synthesis of historical authenticity and artistic expression. The novel combines the narrator's subjective perspective with documentary accuracy, thereby merging artistry and realism. From this standpoint, "A Narrow Road, A Perilous Journey" is regarded as a foundational work that shaped the memoir tradition in Kazakh literature.

The narrative analysis of memoir novels in Kazakh prose constitutes a new and promising direction in literary studies. This research provides deeper insights into the narrative culture of national artistic thought, applying narratological theory to the Kazakh literary context. In the future, the comparative study of other memoir works using this approach may further stimulate the development of domestic literary criticism.

Literature

1. Байтұрсынұлы А. Әдебиет танытқыш: зерттеу мен өлеңдер. – Алматы: Атамұра, 2003. – 208 б.
2. Есембеков Т. Көркем мәтін теориясы: оқу құралы / – Алматы: Қазақ университеті, 2015. – 186 б.
3. Ісімақова А. Тәуелсіздік кезеңіндегі әдебиеттану. – Алматы: Дәстүр, 2016. – 384 б.
4. Байтанасова К. Мәтін теориясының кейбір мәселелері // ЕҰУ Хабаршысы. Филология сериясы. – №129 (4). DOI: <https://doi.org/10.32523/2616-678X-2019-129-4-24-31>
5. Шмид В. Нарратология. – М.: Языки славянской культуры, 2008. – 301 с.
6. Попова Е. Коммуникативные аспекты литературного нарратива Автореферат на соиск. докт. фил. наук. – М.: 2002. – 35 с. URL: <https://www.dissercat.com/content/kommunikativnyye-aspekty-literaturnogo-narrativa>
7. Майтанов Б. Қазақ романы және психологиялық талдау. – Алматы: Санат, 1996. – 336 б.
8. Сейфуллин С. Тар жол, тайғақ кешу. – Алматы: Өлке, 2013. – 687 б.
9. Orlando A.F. La memoria como ficción: una estética de la historia en Juan Jose Saer y German Espinosa. URL: https://www.scielo.cl/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S071822012013000200008&lng=en&nrm=iso&tlng=en

10. Байтанасова Қ. Мәтін және баяндау теориясы // Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау мемлекеттік университетінің Хабаршысы. Филология сериясы. – №2. – 2016. URL: <http://rmebrk.kz/journals/4205/53189.pdf>

11. Нұрғали Р. Тар жол, тайғақ кешу. URL: <https://adebiportal.kz/kz/retailing/view/397>

12. Ақыш Н. Қазақ мемуарлық романы. – Алматы: Арда, 2010. – 415 б.

З.Т. ГАЛЫМЖАНОВА, К.М. БАЙТАНАСОВА

Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан

А.К. КАЛИЕВ

Ыбырай Алтынсарин атындағы Арқалық педагогикалық университеті, Арқалық, Қазақстан

С.СЕЙФУЛЛИННІҢ «ТАР ЖОЛ, ТАЙҒАҚ КЕШУ» РОМАНЫНДАҒЫ НАРРАТИВТІК ҚҰРЫЛЫМ

Аңдатпа. Мақалада көркем шығармалардың баяндау табиғатын айқындайтын нарратив ұғымы теориялық тұрғыда сараланып, қазақ әдебиетіндегі мемуарлық прозаның мысалында, нақтырақ айтқанда С.Сейфуллиннің «Тар жол, тайғақ кешу» мемуарлық романындағы нарративті құрылымның ерекшеліктері талданады.

Нарративтің классикалық құрылымы, нарратор ұғымы, баяндау деңгейлері мен уақыттық жүйе сияқты элементтері қарастырылады, сонымен қатар шығармадағы шектеулі нарратордың рөлі, монолог, флэшбек әдістері және субъективті баяндаудың авторлық ұстанымы мен байланысы ашылады. Бұл талдау мемуарлық жанрдың табиғатын, яғни тарихи дерек пен көркем баяндаудың тоғысу ерекшелігін айқындайды. Сондай-ақ, мақалада С.Мұқановтың «Өмір мектебі» шығармасымен салыстырмалы талдау жасалып, екі туындыдағы нарративтік тәсілдердің ұқсастықтары мен ерекшеліктері көрсетіледі. Зерттеу барысында қазақ әдебиеттануындағы баяндау мәселесімен айналысқан ғалымдардың еңбектеріне сүйеніліп, теория мен практиканың өзара байланысы көрсетіледі.

Нарратология мен мемуар жанрының байланысы сараланып, мемуаршының баяндау әдістері талданады. Туындыдағы нарративтік тәсілдер, қоғамдық көріністерге автордың субъективті көзқарасы мен көркемдік шешімі, тарихи кезеңдегі суреткерлік сипаты ашылады. Сондай-ақ, мемуарлық романдағы автордың баяндау мәнері, тұлғаларды әдеби бейнеге айналдыруы, кезеңдік тарихи оқиғаларға берген бағасы, нарративтің көңіл-күйге әсері, романның әдебиеттегі орны мен құрылымдық ерекшелігі, ретроспективтілігі, хронологиялық жүйесі зерделенеді.

Түйін сөздер: мемуарлық роман, нарратология, нарратив, деректік нақтылық, баяншы, тарихи оқиға, баяндау тәсілі, фокализация, көркем бейне

З.Т. ГАЛЫМЖАНОВА, К.М. БАЙТАНАСОВА

Евразийский национальный университет имени Л.Н.Гумилева

Астана, Казахстан

А.К. КАЛИЕВ

Аркалыкский педагогический университет имени Ыбырай Алтынсарин

Астана, Казахстан

НАРРАТИВНАЯ СТРУКТУРА В РОМАНЕ С. СЕЙФУЛЛИНА «ТАР ЖОЛ, ТАЙҒАҚ КЕШУ («ТЕРНИСТЫЙ ПУТЬ»)

Аннотация. В данной статье теоретически анализируется понятие нарратива, определяющее природу повествования в художественных произведениях. На примере казахской мемуарной прозы, а точнее — мемуарного романа С.Сейфуллина «Тар жол, тайғақ кешу» («Тернистый путь»), рассматриваются особенности нарративной структуры.

Рассматриваются такие элементы, как классическая структура нарратива, понятие нарратора, уровни повествования и временная система. Также анализируется роль ограниченного нарратора в произведении, использование внутреннего монолога, приёма флэшбэка и взаимосвязь субъективного повествования с авторской позицией. Данный анализ выявляет природу мемуарного жанра, а именно — особенности соединения исторических фактов с художественным повествованием.

Кроме того, в статье проводится сравнительный анализ с произведением С.Муканова «Өмір мектебі» («Школа жизни»), выявляются сходства и различия нарративных приёмов в двух произведениях. Исследование опирается на труды ученых, занимавшихся вопросами повествования в казахском литературоведении, что позволяет показать взаимосвязь теории и практики.

Анализируется связь нарратологии и жанром мемуаров, исследуются способы повествования мемуариста. Рассматриваются нарративные приёмы в произведении, субъективный взгляд автора на общественные явления и его художественное решение, особенности авторского стиля в исторический период. Исследуются стиль повествования автора в мемуарном романе, превращение реальных личностей в литературные образы, оценка исторических событий, влияние нарратива на эмоциональное восприятие, место романа в литературе, его структурные особенности, ретроспективность и хронологическая система.

Ключевые слова: мемуарный роман, нарратология, нарратив, точность данных, нарратор, историческое событие, способ повествования, фокализация, художественный образ.

References

1. Baitürsynұly A. Ädebiet tanytqys: zertteu men öleñder. – Almaty: Atamūra, 2003. – 208 b
2. Esembekov T. Körkem mätin teoriasy: oqu qūraly / – Almaty: Qazaq universiteti, 2015. – 186 b
3. Isımaqova A. Täuelsızdıq kezeñindegi ädebiettanu. – Almaty: Dästür, 2016. - 384b
4. Baitanasova K. Mätin teoriasynyñ keibir mäseleleri // EÜU Habarşysy. Filologia seriasy. – №129 (4). DOI: <https://doi.org/10.32523/2616-678X-2019-129-4-24-31>
5. Şmid V. Narratologia. – M.: İazyki slavяnskoï kültury, 2008. – 301 s.
6. Popova E. Komunikativnye aspekty literaturnogo narrativa Avtoreferat na soisk.dokt.fil.nauk. – M.: 2002. – 35 s. URL: <https://www.dissercat.com/content/kommunikativnye-aspekty-literaturnogo-narrativa>
7. Maitanov B. Qazaq romany jäne psihologialyq taldau. – Almaty: Sanat, 1996. – 336 b.
8. Seifullin S. Tar jol, taiğaq keşu. – Almaty: Öлке, 2013. – 687 b.
9. Orlando A.F. La memoria como ficcion: una estetica de la historis en Juan Jose Saer y German Espinosa. URL: https://www.scielo.cl/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S0718-22012013000200008&lng=en&nrm=iso&tlng=en
10. Baitanasova Q. Mätin jäne baiandau teoriasy // Ş.Uälihanov atyndağy Kökşetau memlekettik universitetiniñ Habarşysy. Filologia seriasy. – №2. – 2016. URL: <http://rmebrk.kz/journals/4205/53189.pdf>
11. Nürğali R. Tar jol, taiğaq keşu. URL: <https://adebiportal.kz/kz/retailing/view/397>
12. Aqys N. Qazaq memuarlyq romany. – Almaty: Arda, 2010. – 415 b.

Авторлар туралы мәлімет:

Ғалымжанова Зәуре Тойшыбекқызы – Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің докторанты, Астана, Қазақстан.

Ғалымжанова Зауре Тойшыбековна – докторант Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева, Астана, Казахстан.

Galymzhanova Zauze Toishybekovna – doctoral student of L.N.Gumilyov Eurasian national university.

Байтанасова Қарлығаш Медетқызы – филология ғылымдарының кандидаты, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры, Астана, Қазақстан.

Байтанасова Карлыгаш Медетовна – кандидат филологических наук, профессор Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева, Астана, Казахстан.

Baytanasova Karlygash Medetovna – Candidate of philological sciences, professor at L.N.Gumilyov Eurasian national university.

Қалиев Айбек Киікбайұлы – филология ғылымдарының кандидаты, Ыбырай Алтынсарин атындағы Арқалық педагогикалық университетінің профессоры, Арқалық, Қазақстан.

Қалиев Айбек Кикбаевич – кандидат филологических наук, профессор Аркалыкского педагогического университета имени И.Алтынсарина, Астана, Казахстан.

Kaliyev Aibek Kiyikbaevich – Candidate of philological sciences, professor at Arkalyk Pedagogical university named after Ybyray Altynsarin.